

5. ΠΟΙΟΣ ΘΕΛΕΙ ΤΙ

Ως εδώ είδαμε το πρόβλημα και τους νόμους. Τώρα το πιο χρήσιμο: **ποιος ωθεί τα πράγματα και προς ποια κατεύθυνση**. Αν κατανοήσεις τις δυναμικές αυτής της διαμάχης, θα καταλάβεις γιατί κάποια πράγματα προχωρούν κι άλλα κολλάνε χρόνια.

Η καλή είδηση: οι γραμμές δεν είναι εκεί που θα περίμενες. Δεν είναι όλοι εναντίον των μουσικών. Τα πράγματα είναι πιο σύνθετα και μέσα σ' αυτή την πολυπλοκότητα κρύβονται οι σύμμαχοί μας.

Οι δύο μεγάλες σχολές

Όλη η συζήτηση περί streaming και ΤΝ, μπορεί να συνοψιστεί σε δύο αντίπαλες λογικές.

Η λογική «εγγυημένη αμοιβή μέσω νόμου». Λέει: αφήστε τους μουσικούς να έχουν ένα **ανεκχώρητο δικαίωμα αμοιβής** που εισπράττεται **υποχρεωτικά μέσω ΟΣΔ** — όπως ήδη γίνεται με το ραδιόφωνο. Έτσι η αμοιβή δεν εξαρτάται από το τι υπέγραψες ή τι διαπραγματεύτηκες, αλλά είναι εγγυημένη από τον νόμο.

Σε αυτή τη σχολή ανήκουν ο ΑΠΟΛΛΩΝ, η «Συναίνεση των Αθηνών» (το κείμενο του συνεδρίου του 2025), η Διεθνής Ομοσπονδία Μουσικών (FIM), η ευρωπαϊκή ένωση ΟΣΔ ερμηνευτών (AEPO-ARTIS) και μελέτες όπως το *Streams and Dreams*.

Η λογική «αφήστε την αγορά να διαπραγματευτεί». Λέει: μην επιβάλλετε υποχρεωτικά δικαιώματα. Αφήστε δισκογραφικές, πλατφόρμες και εταιρείες ΤΝ να κλείνουν **εθελοντικές συμφωνίες** μεταξύ τους. Ένα νέο υποχρεωτικό δικαίωμα, λένε, θα στερούσε από τους δικαιούχους τη δύναμη να διαπραγματεύονται. Σ' αυτή τη σχολή ανήκει κατεξοχήν η **IFPI**, η παγκόσμια ένωση των δισκογραφικών (Universal, Sony, Warner + κάποιοι ανεξάρτητοι).

Η καρδιά της διαφωνίας: εγγυημένη αμοιβή από τον νόμο (η δική μας πλευρά) εναντίον ελεύθερης διαπραγμάτευσης στην αγορά (η πλευρά των δισκογραφικών). Όλα τα υπόλοιπα είναι παραλλαγές αυτού.

Η IFPI είναι αντίπαλος, αλλά όχι σε όλα

Εδώ χρειάζεται προσοχή, γιατί είναι εύκολο να πέσουμε στην απλούστευση «οι δισκογραφικές είναι ο εχθρός». Στην ετήσια έκθεσή της (Global Music Report 2026), η IFPI **αντιτίθεται ρητά** στο υποχρεωτικό, εκ του νόμου δικαίωμα αμοιβής και στην υποχρεωτική συλλογική διαχείριση. Τα χαρακτηρίζει «χονδροειδείς νομοθετικές παρεμβάσεις που πρέπει να αποφευχθούν πάση θυσία». Αυτό είναι μετωπική σύγκρουση με το βασικό μας αίτημα.

Αλλά (κι αυτό είναι σημαντικό) η ίδια **στηρίζει** τα δικαιώματα δημόσιας εκτέλεσης και τη συλλογική τους είσπραξη μέσω ΟΣΔ (δηλαδή ακριβώς τον χώρο όπου ήδη δουλεύει ο ΑΠΟΛΛΩΝ, το ραδιόφωνο και η δημόσια παρουσίαση). Δεν είναι, λοιπόν, «κατά των ΟΣΔ» γενικά. Η σύγκρουση είναι πολύ πιο στοχευμένη: αφορά **την επέκταση** της υποχρεωτικής συλλογικής διαχείρισης στο streaming και στην AI, αφού εκεί οι δισκογραφικές βλέπουν απειλή για τις δικές τους διαπραγματευόμενες συμφωνίες.

Γιατί σε αφορά αυτή η λεπτομέρεια: σημαίνει ότι το επιχείρημά μας δεν χρειάζεται να είναι «οι ΟΣΔ εναντίον της αγοράς». Μπορεί να είναι πιο έξυπνο: «το εργαλείο που όλοι δέχεστε για το ραδιόφωνο, επεκτείνεται το και στο streaming/AI». Το δικαίωμα αμοιβής **δεν καταργεί** την αδειοδότηση, απλώς προσθέτει μια εγγυημένη ροή προς τους μουσικούς, δίπλα σ' αυτήν.

Οι αριθμοί που επικαλείται η κάθε πλευρά

Η IFPI τονίζει ότι **η αγορά ανθεί**: το 2025 τα παγκόσμια έσοδα ηχογραφημένης μουσικής έφτασαν τα **31,7 δισ. δολάρια, ενδέκατη συνεχή χρονιά ανάπτυξης**. Το μήνυμα: «αφού όλα πάνε καλά, μην πειράζετε το σύστημα». Το αντεπιχείρημα της δικής μας πλευράς: η άνηθηση αφορά τη βιομηχανία, όχι τους μουσικούς. Τα ίδια χρόνια, η μεγάλη πλειονότητα έμεινε κάτω από 1.000 ευρώ τον χρόνο.

Οι σύμμαχοι που φωτίζουν το τοπίο και οι συμφωνίες δισκογραφικών - τεχνολόγων το 2025

Θυμήσου τα deals δισκογραφικών-TN. Η αντίδραση σε αυτά έδειξε ποιοι είναι στο πλευρό μας, καθώς και ότι το πρόβλημα το αναγνωρίζουν πολλοί, όχι μόνο εμείς.

Το **αμερικανικό σωματείο μουσικών (AFM)** μήνυσε τη Universal και τη Warner, λέγοντας ότι εισέπραξαν από τις εταιρίες TN αλλά δεν μοιράζονται τα έσοδα με τους μουσικούς. *(Αγωγή που εκκρεμεί)*

Η **ευρωπαϊκή ένωση συνθετών/στιχουργών (ECSA)** κατήγγειλε τη μυστικότητα των συμφωνιών και ζήτησε διαφάνεια, προειδοποιώντας να μην επαναληφθεί «το μοντέλο του streaming», όπου οι δημιουργοί καταλήγουν να παίρνουν λιγότερο από το 10% των εσόδων.

Ακόμη και δημοσιογραφικές έρευνες (π.χ. στον Guardian) κατέγραψαν ότι, ενώ οι εταιρείες μιλούν για «opt-in» και «δίκαιη αμοιβή», στην πράξη οι καλλιτέχνες δεν συμμετέχουν στη διαπραγμάτευση των όρων και δεν βλέπουν τα νούμερα.

Το μοτίβο που επιβεβαιώνεται: ερμηνευτές (AFM), συνθέτες (ECSA) και ανεξάρτητοι παρατηρητές λένε παράλληλα το ίδιο: η αξία της δουλειάς μας δημιουργείται, οι συμφωνίες κλείνονται, αλλά τα χρήματα δεν φτάνουν σε εμάς. Αυτό δεν είναι «γκρίνια των μουσικών», είναι μια διαπίστωση που κάνουν πολλοί, ταυτόχρονα.

Και η Ευρώπη; Η μερική δικαίωση

Τον Μάρτιο του 2026, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υιοθέτησε ένα σημαντικό ψήφισμα για την TN και το copyright (γνωστό ως «έκθεση Voss»), με μεγάλη πλειοψηφία. Πρέπει να το ξέρεις με **ακρίβεια**, γιατί εύκολα παρερμηνεύεται.

Το Κοινοβούλιο μας έδωσε **πολλά**: ζητά αναλυτική διαφάνεια για το τι χρησιμοποιούν οι μηχανές, αμοιβή για προηγούμενες χρήσεις που έγιναν χωρίς άδεια, μαχητό τεκμήριο (αν μια εταιρεία ΤΝ δεν είναι διαφανής, να θεωρείται ότι χρησιμοποίησε τα έργα και να αποδείξει εκείνη το αντίθετο), προστασία από βαθυπαραποίηση (deepfakes) και σήμανση ΤΝ περιεχομένου.

Αλλά στο πιο κρίσιμο σημείο για εμάς, τον μηχανισμό της μελλοντικής αμοιβής, το Κοινοβούλιο δεν στήριξε το υποχρεωτικό συλλογικό τέλος. Αντιθέτως, απέρριψε ρητά την ιδέα ενός κατ' αποκοπήν τέλους και προτίμησε την **αναλογική, διαπραγματευόμενη** αμοιβή και την **εθελοντική** (όχι υποχρεωτική) συλλογική αδειοδότηση.

Συγκρατούμε: το Ευρωκοινοβούλιο μάς στηρίζει στη διαφάνεια, στην αναδρομική αμοιβή και στην προστασία της φωνής μας, αλλά στο κεντρικό αίτημα (υποχρεωτικό συλλογικό δικαίωμα) **δεν** είμαστε ακόμη νικητές. Όποιος λέει «το Κοινοβούλιο μάς δικαίωσε πλήρως» δεν έχει διαβάσει το κείμενο.

Τι κερδίζεται εύκολα και τι δύσκολα

Αν βάλεις τα παραπάνω σε σειρά, βγαίνει ένας πρακτικός χάρτης:

- **Εύκολο (ευρεία συναίνεση):** προστασία της φωνής/εικόνας από deepfakes, σήμανση του ΑΙ περιεχομένου, διαφάνεια. Εδώ συμφωνούν σχεδόν όλοι — ακόμη και οι δισκογραφικές.
- **Δύσκολο (μέτωπο):** το υποχρεωτικό συλλογικό δικαίωμα αμοιβής για streaming και ΤΝ. Εδώ συγκρουόμαστε ευθέως με τις δισκογραφικές (IFPI) και δεν έχουμε ακόμη με το μέρος μας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Αυτός ο χάρτης εξηγεί και τη στρατηγική του ΑΠΟΛΛΩΝ, που θα δούμε στην επόμενη ενότητα: διεκδικούμε το δύσκολο, αλλά χτίζουμε πρώτα εκεί που το έδαφος είναι στέρεο.

